

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, dnia 23.09. 2003 r.

36195

RPO-424848-IX-904/02/WK

Pan
dr Krzysztof Janik
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie dziękuję za udzielenie wyczerpującej odpowiedzi w sprawie dużej liczby nadgodzin w Straży Granicznej, za które funkcjonariusze nie otrzymują wynagrodzenia bądź ekwiwalentu w postaci czasu wolnego.

Z uzyskanych od Pana Ministra wyjaśnień wynika, że w obecnym stanie prawnym brak jest podstaw do wypłacania funkcjonariuszom Straży Granicznej wynagrodzenia za pełnienie służby ponad wymiar czasu określony w art. 37 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (tekst jedn. - Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399 z późn. zm.). Jednakże utrzymująca się sytuacja, w której brak jest możliwości uzyskania w rozsądnym terminie czasu wolnego w tym samym wymiarze co ponadnormatywnie wysłużony narusza prawa obywatelskie funkcjonariuszy Straży Granicznej i nie jest możliwa do zaakceptowania w demokratycznym państwie prawa.

Rzecznik zdaje sobie sprawę z tego, że stosunek służbowy funkcjonariusza Straży Granicznej ma charakter administracyjno-prawny i nie może być utożsamiany ze stosunkiem pracy, regulowanym przez prawo pracy. Rozumie też szczególne właściwości i cechy tego stosunku oparte na hierarchicznym podporządkowaniu i dyspozycyjności, z którymi związany jest czas służby, uregulowany w sposób odmienny od ogólnie przyjętych zasad. Jednak ta odmienność stosunku administracyjno-prawnego nie oznacza, że funkcjonariusze Straży Granicznej nie mają prawa do wynagrodzenia za dodatkowo wysłużone godziny ponadnormatywne. Przyznanie im takiego uprawnienia jest również

uzasadnione ograniczonymi możliwościami finansowymi Państwa. Wydaje się, iż w niniejszej sprawie należałoby rozważyć nowelizację art. 37 wyżej powoływanej ustawy o Straży Granicznej, która umożliwiłaby funkcjonariuszom dokonanie wyboru w postaci : wykorzystania przysługującego im czasu wolnego w tym samym wymiarze co dodatkowo wysłużony, bądź uzyskania za dodatkowo wysłużone nadgodziny odpowiedniego wynagrodzenia. Oczywiście liczba ponadnormatywnego czasu służby w przyjętym okresie rozliczeniowym powinna być ściśle określona. Należy bowiem zaznaczyć, iż stworzenie dodatkowych etatów dla funkcjonariuszy jest bardziej kosztowne niż wypłacanie wynagrodzenia za nadgodziny. Z dodatkową liczbą funkcjonariuszy wiąże się dodatkowa ilość pracowników administracyjnych, obowiązek wypłaty dodatkowych ekwiwalentów mundurowych, zaopatrzenie w odpowiedni sprzęt i opłacanie niezbędnych świadczeń.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), uprzejmie proszę Pana Ministra o ponowne przeanalizowanie podnoszonego przeze mnie problemu i podjęcie inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do jego rozwiązania. Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku

ZASTĘPCA

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz